

عملکرد تولید ناخالص داخلی در نیمه نخست ۱۳۹۶ از منظر هزینه‌ها و فعالیت‌ها

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

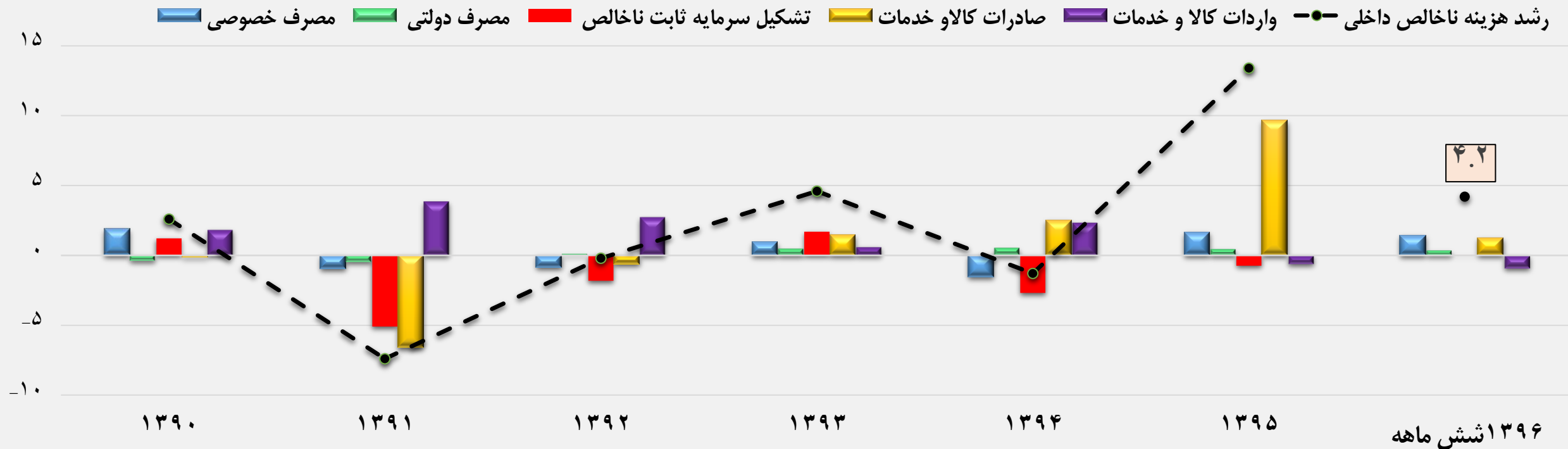
تهیه‌کننده: طاهره کریمی دستنایی
بهمن‌ماه ۱۳۹۶

تولید ناخالص داخلی از مسطر ا قلام هزینه نهایی

منبع: داده های بانک مرکزی و محاسبات کارشناسی

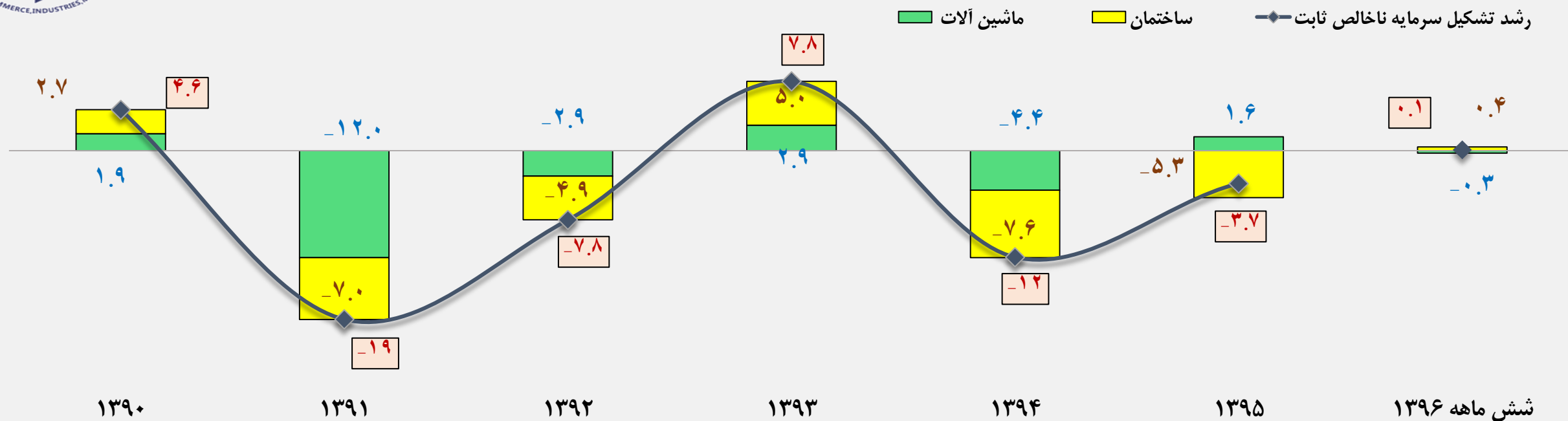
نمودار ۱- رشد هزینه ناخالص داخلی (درصد) و سهم اقلام هزینه ای در رشد (واحد درصد) نسبت به مدت مشابه سال قبل - به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

- در نیمه نخست سال ۱۳۹۶، تولید ناخالص داخلی (بر حسب اقلام هزینه ای) ۴.۲ درصد رشد داشته که عمدتاً ناشی از افزایش ۳.۷ درصدی مصرف بخش خصوصی بوده است. با توجه به رشد ۱.۲ درصدی مصرف بخش خصوصی در نیمه نخست ۱۳۹۵، مصرف بخش خصوصی در سال ۱۳۹۶ با سرعت نسبتاً بیشتری در حال افزایش است.
- دومین عامل افزایش تولید ناخالص داخلی از سمت اقلام هزینه ای، رشد ۴.۳ درصدی صادرات کالا و خدمات است. البته به نظر می رسد نقش صادرات کالا و خدمات در افزایش تولید ناخالص داخلی نسبت به رقم مشابه نیمه نخست سال ۱۳۹۵ (۴۹.۶ درصد) کمتر شده است.

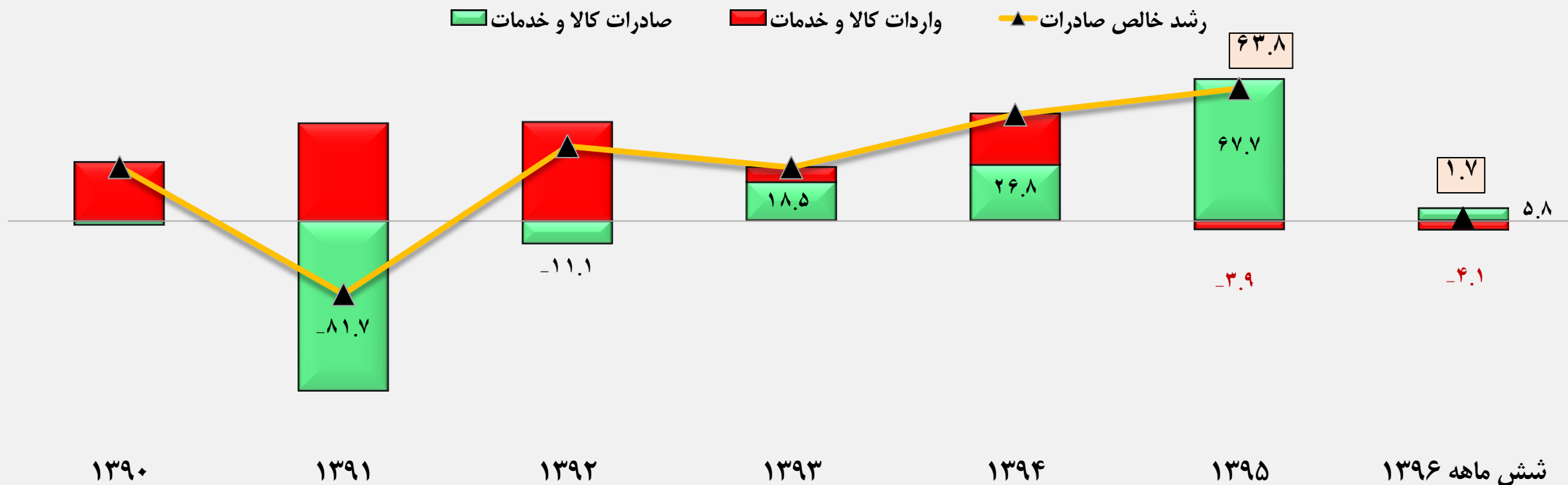

نمودار ۲- رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص (درصد) و سهم اقلام هزینه ای آن در رشد (واحد درصد) نسبت به مدت مشابه سال قبل - به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

- ❑ در شش ماهه ۱۳۹۶، حجم سرمایه گذاری ثابت ناخالص به قیمت ثابت ۱۳۹۰ حدود ۵۴.۵ هزار میلیارد تومان بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۵ رشد قابل توجهی نداشته است (رشد ۰.۱ درصدی).
- ❑ عامل مسلط در افزایش سرمایه گذاری در نیمه نخست ۱۳۹۶، افزایش ۰.۶ درصدی سرمایه گذاری در حوزه ساختمان با سهم ۰.۴۱ واحد درصدی بوده است. سرمایه گذاری بخش خصوصی در ساختمان های مناطق شهری به قیمت جاری در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ حدود ۱۲.۶ درصد افزایش داشته و به قیمت ثابت ۱۳۹۰ از رشد ۰.۳ درصد برخوردار بوده است. مطابق نمودار ۲، ماشین آلات سهم منفی ۰.۲۷ واحد درصدی در رشد ۰.۱۴ درصدی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در نیمه ابتدایی سال ۱۳۹۶ داشته است.
- ❑ یکی از دلایل کاهش سرمایه گذاری در بخش ماشین آلات در نیمه نخست ۱۳۹۶ به کاهش واردات کالاهای سرمایه ای نسبت داده می شود. بنا بر آمار وزارت صمت واردات این گروه کالایی طی شش ماه اول ۱۳۹۶ در مقایسه با مدت مشابه گذشته، ۹.۶ درصد کاهش یافته است.

نمودار ۳- رشد خالص صادرات کالا و خدمات (درصد) و سهم صادرات و واردات از رشد هزینه (واحد درصد) نسبت به مدت مشابه سال قبل - به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

خالص صادرات کالاها و خدمات در شش ماهه نخست سال ۱۳۹۶ رشد ۱.۷ درصدی را تجربه کرده است. □

واردات کالا و خدمات طی نیمه نخست سال ۱۳۹۶، ۱۱.۴ درصد افزایش یافته و به عنوان عاملی در جهت کاهش خالص صادرات عمل کرده است. □

صادرات کالا و خدمات طی نیمه نخست ۱۳۹۶، ۴.۳ درصد رشد داشته و عامل مسلط در جهت رشد خالص صادرات در این مدت با میزان اثر گذاری ۵.۸ واحد درصدی، محسوب می شود. □

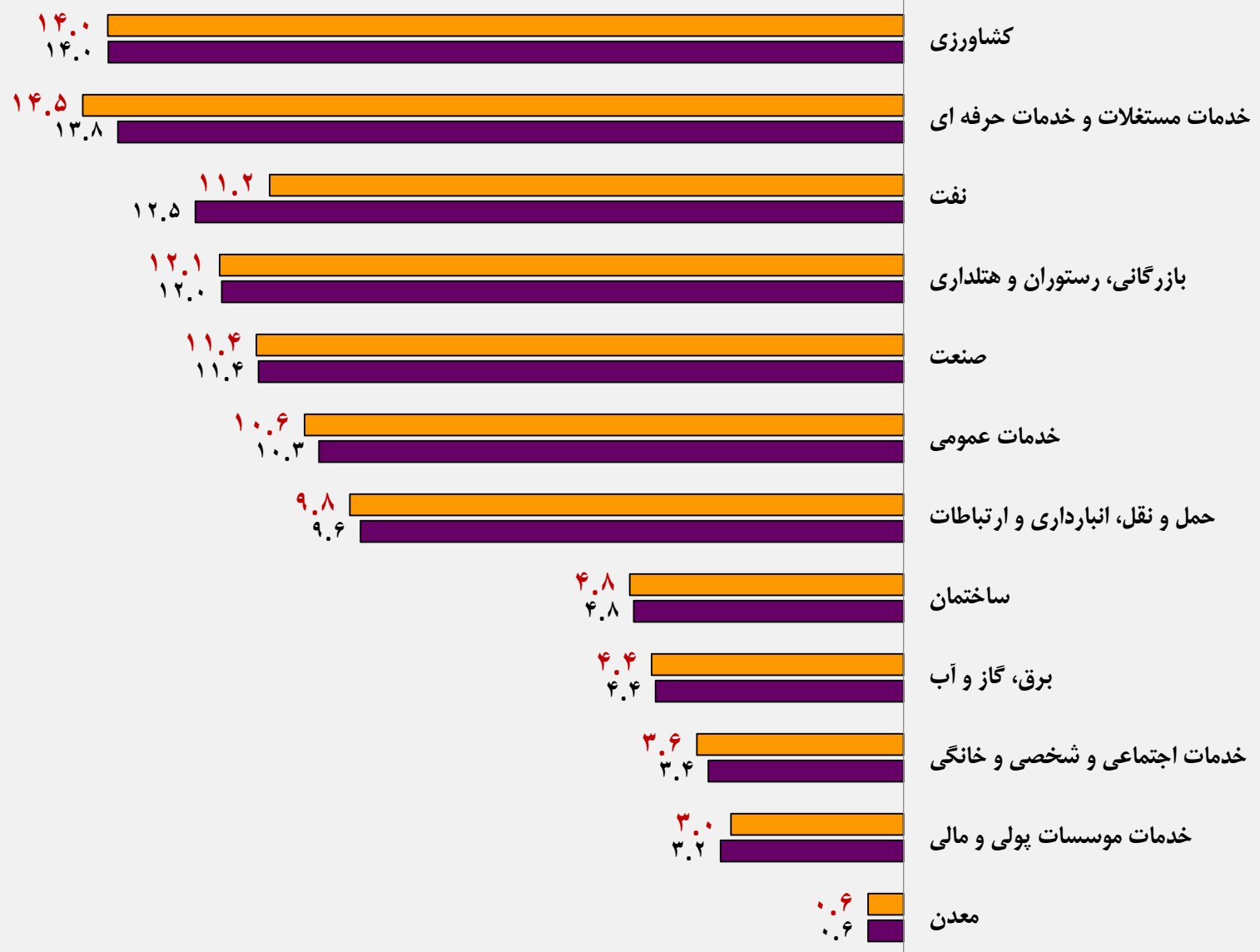

تولید ناخالص داخلی از منظر فعالیت های اقتصادی

منبع: داده های بانک مرکزی و محاسبات کارشناسی

نمودار ۵- ترکیب تولید ناخالص داخلی بر حسب فعالیت‌های اقتصادی - سهم در تولید ناخالص داخلی درصد

نیمه نخست ۱۳۹۶ ■ نیمه نخست ۱۳۹۵ ■

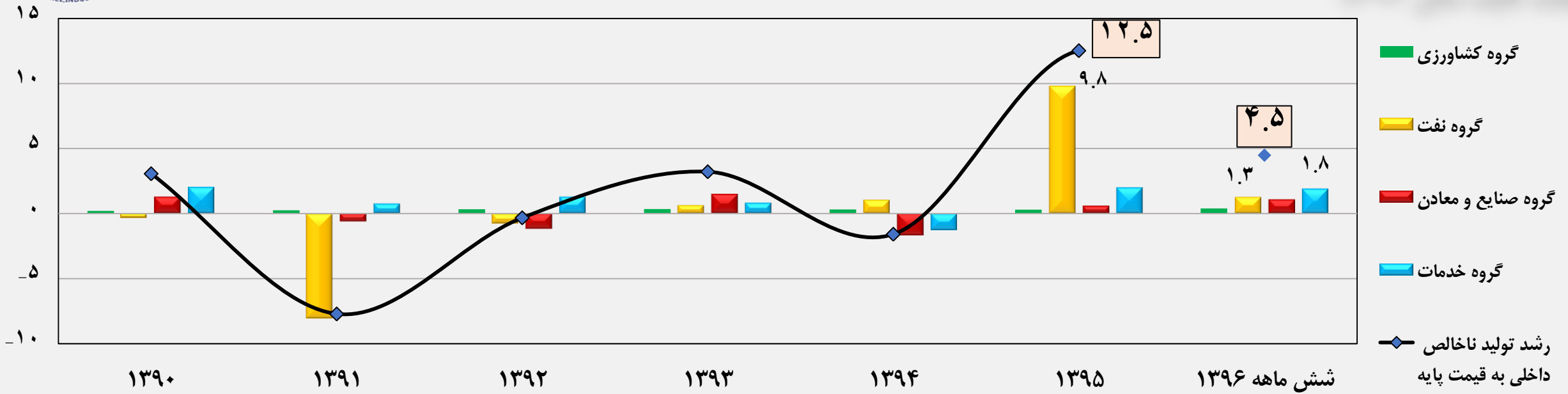

□ بخش کشاورزی بالاترین سهم را در تولید ناخالص داخلی نیمه نخست ۱۳۹۶ کشور داراست که سهم آن در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۳۹۵ تغییر چندانی نداشته است.

□ بیشترین تغییرات در سهم فعالیت‌های اقتصادی در تولید ناخالص داخلی در نیمه اول سال ۱۳۹۶ مربوط به افزایش ۱.۳ واحد درصدی سهم نفت و در مقابل کاهش ۰.۶ تا ۰.۱ واحد درصدی فعالیت‌های خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای؛ خدمات عمومی، حمل و نقل، خدمات اجتماعی، ساختمان و آب و برق و گاز است.

□ کمترین سهم در تولید ناخالص داخلی نیمه ابتدایی ۱۳۹۶ هم مربوط به فعالیت‌های بخش معدن است که نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۵، تغییری نداشته است.

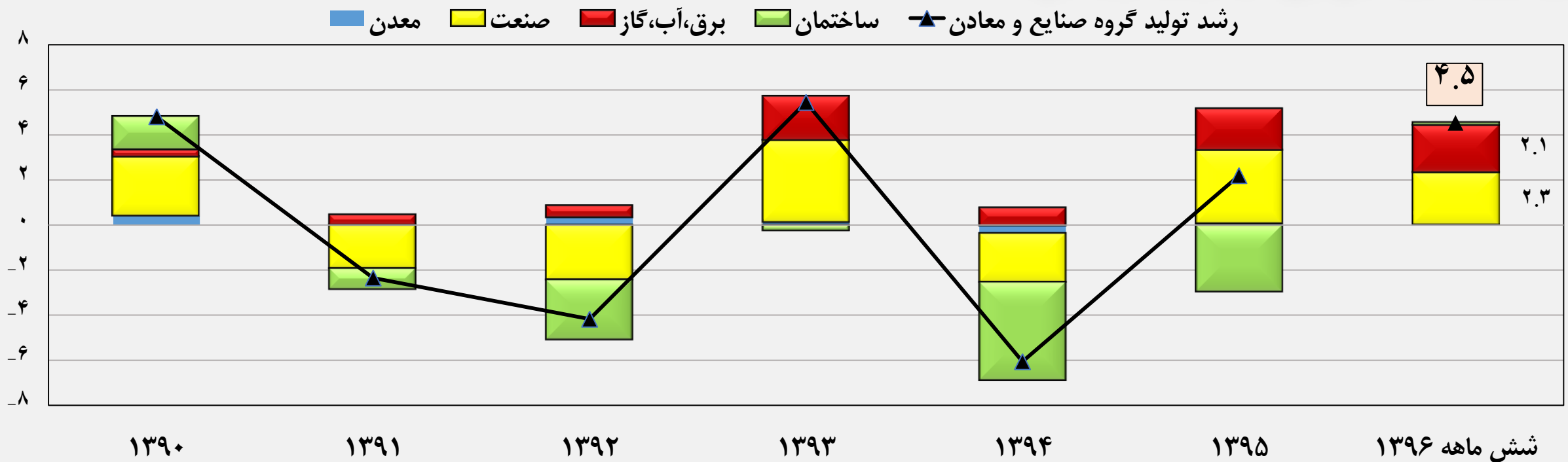
نمودار ۶- رشد تولید ناخالص داخلی و سهم ارزش افزوده فعالیت های اقتصادی در رشد (واحد درصد) به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

- رشد اقتصادی نیمه نخست ۱۳۹۶، معادل ۴.۵ درصد بوده که بیش از هر چیز ناشی از افزایش ۳.۸ درصدی ارزش افزوده گروه خدمات و بعد از آن گروه نفت است.
- گروه خدمات (با سهم ۱.۸ واحد درصد)، گروه نفت (با سهم ۱.۳ واحد درصد) به ترتیب بیشترین اثر را بر رشد ۴.۵ درصدی تولید ناخالص داخلی در این مدت داشته‌اند.
- چنانچه گروه نفت از میان فعالیت های اقتصادی حذف شود، رشد اقتصادی کشور در نیمه نخست ۱۳۹۶ به ۳.۲ درصد می رسد. ارزش افزوده ۷۹.۱ هزار میلیارد تومانی این گروه در شش ماهه سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵.۸ درصد رشد داشته است.
- حدود یک واحد درصد از رشد ۴.۵ درصدی تولید ناخالص داخلی در نیمه اول ۱۳۹۶ نیز از محل افزایش ارزش افزوده گروه صنعت و معدن (صرفاً فعالیت های بخش صنعت و برق، گاز و آب) حاصل شده است و فعالیت‌های بخش معدن و ساختمان تقریباً هیچ تاثیری در تغییرات رشد اقتصادی کشور در این مدت نداشته‌اند.

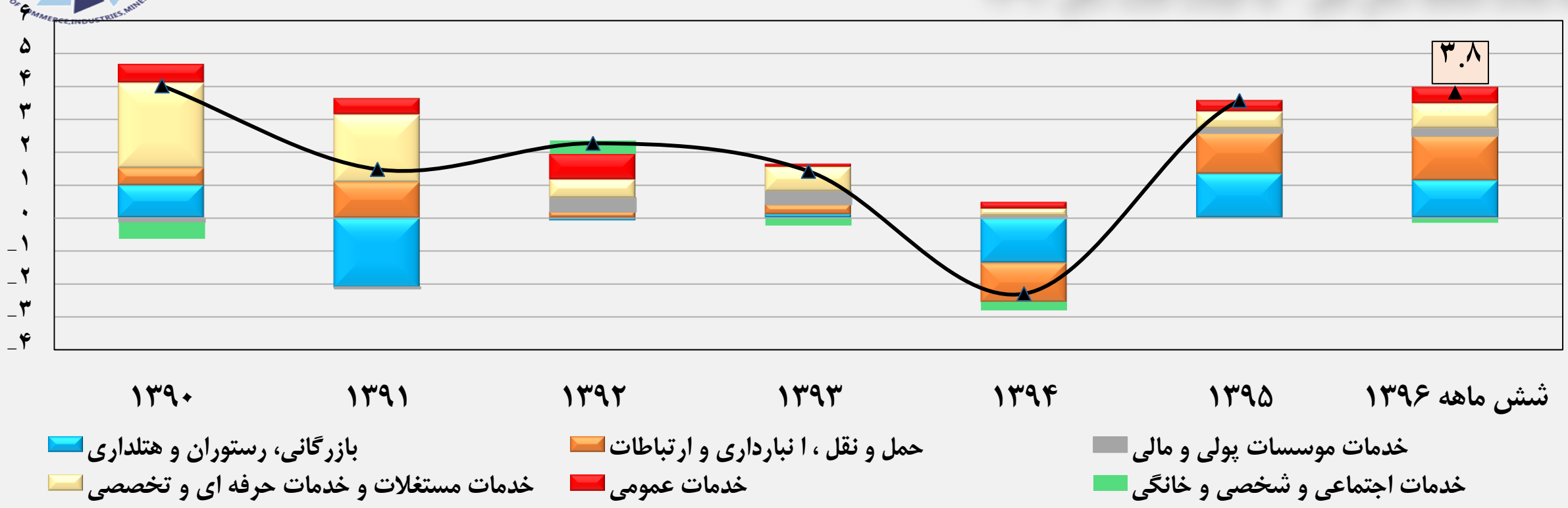
نمودار ۷- رشد گروه صنایع و معادن (درصد) و سهم اجزای آن از رشد (واحد درصد) نسبت به مدت مشابه سال قبل - به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

- عوامل مسلط در رشد حدود ۴.۵ درصدی ارزش افزوده گروه صنعت و معدن در شش ماهه سال ۱۳۹۶، به ترتیب فعالیت‌های صنعت (سهم ۲.۳ واحد درصدی) و برق، آب و گاز (سهم حدود ۲.۱ واحد درصدی) بوده‌اند.
- از میان زیرمجموعه‌های گروه صنعت و معدن، بخش آب، برق و گاز با رشد ۷.۳ درصدی و بخش صنعت با رشد ۴.۸ درصدی بیشترین رشد را طی نیمه نخست ۱۳۹۶ داشته‌اند.
- نرخ رشد در بخش ساختمان و معدن در نیمه نخست سال ۱۳۹۶ ناچیز و به ترتیب حدود ۰.۶ درصد و حدود ۰.۴ درصد بوده است.

نمودار ۸- رشد گروه خدمات (درصد) و سهم اجزای آن از رشد (واحد درصد) نسبت به مدت مشابه سال قبل - به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰

مطابق نمودار ۶، در شش ماهه نخست سال ۱۳۹۶، گروه خدمات با سهمی معادل ۱.۸ واحد درصد از رشد تولید ناخالص داخلی بیشترین سهم را در رشد ۴.۵ درصدی تولید داشته است.

ارزش افزوده گروه خدمات رشد ۳.۶ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۵ داشته که در میان اجزای این گروه، بخش حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات با سهم ۱.۴ واحد درصد و بازرگانی، رستوران و هتل داری با ۱.۱ واحد درصد بیشترین نقش را در رشد گروه خدمات داشته اند.